

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE, ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Arvioitava päätös: Perhe- ja vammaispalveluiden talousarvio 2025

Valmistelija: Toimialajohtaja Kati Kantanen, Perhepalveluiden palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, Vammaispalveluiden palvelualuejohtaja Seija Kärkkäinen

Päätöksentekijä: Aluehallitus

Nykytila (tiivis kuvaus)		TA 2025 esitys	
-2 - + 2	Tiivis kuvaus	-2 - + 2	Tiivis kuvaus
Asiakkaat/Potilaat	-1 Palvelutuotannon organisoitumisen ja johtamisjärjestelmän muutokset vahvistavat asiakkaiden yhdenvertaisuuden toteutumista. Henkilöstövajeet vaikuttavat palvelutuotantoon, joidenkin palveluiden osalla on huomattavia viiveitä palveluun pääsyssä sekä käsittelyaikojen ylityksiä asiakkaiden hakemuksien käsittelyssä ja palvelutarpeen arvioinnissa. Palveluiden järjestämisen mahdollisuuksissa on edelleen alueellisia eroja, johtuen henkilöstövajeista. Palvelutuotanto painottuu korjaaviin ja raskaisiin palveluihin. Asiakkaiden palveluiden yhteensovittaminen eri palvelutehtävien välillä on heikkoa.		1 Nykytilan muutostarpeisiin pyritään vastaamaan palvelujärjestelmän uudistuksen mukaisilla toimenpiteillä; lisäämällä digitaalisia palveluita, vahvistamalla monialaista työskentelyä, yhtenäistämällä toimintamalleja, lisäämällä omaa palvelutuotantoa ja keventämällä asumispalveluiden rakennetta. Monipuolisemman palveluvalikoiman myötä asiakkaille tarjotaan yksilöllisen palvelutarpeen mukaisia palveluita. Talousarvio ei sisällä mahdollisista uusista palvelutarpeista aiheutuvaa kysyntää poislukien omaishoidon tukea. Esitetyistä lakimuutoksista johtuvia lisäyksiä palvelukysynnässä ei ole pystytty huomioimaan riittävästi johtuen esitysten keskeneräisyydestä ja sisältöjen soveltaminen täsmentyy vasta toimeenpano vaiheessa.
Henkilöstö	-2 Henkilöstövajeita on palveluissa, joissa on lakiin kirjattu asiakasmitoitus ja hva on valvontaviranomaisen valvonnassa kyseisissä palveluissa. Henkilöstön saatavuuden haasteet ja vajeet kuormittavat työryhmiä ja ovat heikentäneet työhyvinvointia. Rakennetta ohjaa resurssien saatavuus, ei resurssien tarpeen mukainen kohdentuminen. Hyvinvointialueen käynnistymisen aikaisen henkilöstövajeiden ja epätasaisen sijoittumisen korjaaminen ei ole täysimääräisesti toteutunut. Henkilöstön saatavuusongelmat ovat lisänneet kustannuksia ostopalveluissa ja henkilövuokrauksessa. Määrärahavaraus henkilöstökuluihin on riittämätön.		2 Talousarviossa on varauduttu lakisääteisiin henkilöstömitoituksiin. Lakimuutosten tuomiin velvoitteisiin on varauduttu henkilöstölisäyksellä; vammaispalvelulain muutokseen kahdella sosiaalityöntekijän viralla ja terapiatakuuseen kahdella sairaanhoitajan tehtävällä. Henkilöstöresurssin allokointia hyvinvointialuetasossa edistetään ja työnjakoa kehitetään henkilöstöryhmien välillä. Talousarvion sisällä olevien palvelurakennemuutosten läpivieminen edellyttää henkilöstön lisäämistä (omaksi tuotannoksi palveluiden muuttaminen) ja mahdollistaa henkilöstön tehtävänkuvien muuttamista ja jopa uudelleen sijoittumista.
Organisaatio	-1 Toimialan palvelutuotannon organisoitumisen selkeyttäminen 2024 tukee palveluiden yhdenmukaistamisen toimeenpanoa, organisoituminen ja toimeenpano jatkuu vuodelle 2025. Toiminnoissa toteutettavien ratkaisujen systeemivaikutuksien arviointi on vähäistä. Tarkastelu tapahtuu pääsääntöisesti toimialakeskeisesti ja vaikeuttaa kokonaishallintaa.		1 Toimialoja yhteensovittavalla palvelutuotannolla onnistutaan palvelurakennemuutoksessa ja asiakkaiden palveluiden yhteensovittamisessa palvelutehtävien välillä. Erilaiset aluejaot tulee huomioida yhteistyörakenteissa. Palvelutuotannon organisoitumisessa tavoitellaan pysyvää rakennetta, joka luo pohjan palveluiden kehittämiselle. Perhe- ja vammaispalveluissa keskeisenä tavoitteena vahvistaa yhteistyötä kuntiin, seurakuntiin ja järjestöihin.
Ympäristö	0 Palveluita tuotetaan laajalla toimipisteverkostolla hyvinvointialueella, osittain työntekijät liikkuvat eri toimipisteiden välillä.		0 Palvelurakennemuutoksen toimeenpanosuunnitelmassa konkretisoidaan lähi-, digi-, etä-, jalkautuvien sekä keskitettyjen palveluiden järjestäminen hyvinvointialueella. Näillä on vaikutuksia ympäristötekijöihin ja hyvinvointialueen väestöön.
Talous ja elinvoima	-2 Palvelutuotannossa raskaat, viimisisäiset palvelut ovat liian suuressa osuudessa ja palveluvalikoima on liian suppea vastatakseen väestön palvelutarpeisiin. Digipalveluita on tarjolla niukasti. Palveluverkko on hajanainen ja palveluverkon ylläpito haasteellisessa henkilöstötilanteessa ei mahdollistu. Nykyinen toimintamalli haastaa hyvinvointialueen talouden ja henkilöstöresurssien saatavuuden. Sosiaalihuollon palveluissa on käytössä kolme asiakastietojärjestelmää, joka vaikuttaa henkilöstön tarkoituksenmukaiseen käyttöön, on tunnistettu muodostavan asiakasturvallisuusriskin; asiakkaiden siirtymät kahden tietojärjestelmän välillä, asiakkuudet eri palvelutehtävissä, asiakkaiden asiakirjojen eheys.		1 Talousarviossa on ennakoitu palvelurakennemuutoksessa suunniteltuja muutoksia. Palvelurakennetta pyritään keventämään ja vahvistamaan varhaisen tuen palveluita sekä siirtämään ostopalveluista omaan palvelutuotantoon. Onnistuminen vaatii eri toimialojen yhteistyötä. Toteutuessaan toimenpiteet vähentävät kustannusten nousupainetta ja tasapainottavat hyvinvointialueen taloutta.
Strategia	-1 Tällä hetkellä varhaisen tuen palveluiden vahvistaminen ja strategian mukainen palvelurakenteen keventäminen etenee hitaasti huomioiden talouden asettamat säästövaateet. Panostukset, joilla hillitään palvelutarpeen kasvua, eivät ole riittäviä ja palvelutarvetta syntyy enemmän kuin palvelujärjestelmä kykenee kantamaan.		1 Perhe- ja vammaispalveluiden palvelurakennemuutuksen mukaisesti edistetään varhaisen tuen palveluita, palvelurakenteen keventämistä ja omaa palvelutuotantoa. Asiakasrajapinnan työskentelyssä vahvistetaan yhteistyöverkostoja ja lisätään yhteisövaikuttavuutta. Perhe- ja vammaispalveluiden digitaalisia palveluita pyritään edistämään suunnitelman mukaisesti.

Täyttöohje:
 -2 = merkittävä negatiivinen vaikutus
 -1 = negatiivinen vaikutus
 0 = ei vaikutusta
 +1 = positiivinen vaikutus
 +2 = merkittävä positiivinen vaikutus
 Vaihtoehdot arvioidaan arviointinäkökulmittain sekä numeraalisesti, että tiiviillä kirjallisella kuvauksella (vain ydinkohdat)

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE, ENNAKKOVAIKUTUSTE N ARVIOINTI

Arvioitava päätös:

Valmistelija:

Päätöksentekijä:

Arviointinäkökulma

:

Asiakkaat/Potilaat

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Henkilöstö

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Organisaatio

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Ympäristö

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Talous ja elinvoima

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Strategia

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Täyttöohje: -2 = merkittävä negatiivinen vaikutus

- 1= negatiivinen vaikutus

0 = ei vaikutusta

+ 1 = positiivinen vaikutus

+2 = merkittävä positiivinen vaikutus

Vaihtoehdot arvioidaan arviointinäkökulmittain sekä numeraalisesti, että tiiviillä kirjallisella kuvauksella (vain ydinkohdat)